

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost nepřikázal soud prvního státního soudu Občanské záložně pohledávky v pořadí poznámek podle § 53 knih. zák., ježto bylo pro ně vloženo zástavní právo na základě exekučních titulů. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

I když to § 53 (pokud se týče 56) knih. zák. výslovně neuvádí, plyne přes to z těchto §§, jakž zevrubně dovodil tento Nejvyšší soud v plenárním rozhodnutí ze dne 11. prosince 1923, čís. pres. 1504/23 sb. n. s. čís. 3266, že v poznamenaném pořadí může býti zapsáno toliko zástavní právo smluvní, ať již na základě listiny vydané vlastníkem nemovitosti nebo po případě na základě rozsudku tuto listinu zastupujícího, ale nikoli zástavní právo exekuční. Zástavní právo dovolací rekurentky, o něž jde a jež si na základě směnečných platebních příkazů v poznamenaném pořadí vydobyla, není zástavní právo smluvní, nýbrž exekuční a bylo podle toho, co zde uvedeno, v poznamenaném pořadí zapsáno neprávem. Na tom, že zástavní právo pro dovolací rekurentku bylo v poznamenaném pořadí zapsáno neprávem, nic nemění, jak mylně za to má dovolací rekurentka, okolnost, že vlastník nemovitosti nechal jednak platební příkazy vejíti v moc práva, jednak že proti zápisu zástavního práva v poznamenaném pořadí nic nepodnikl, neboť zapsané zástavní právo zůstává přes to zástavním právem exekučním. Ze všeobecnosti ustanovení § 213 ex. ř., že lze vznést odpor proti tomu, by se při rozvrhu hledělo k ohlášeným a z veřejných knih nebo z exekučních spisů zjevným nárokům a že lze odporovati i pořadí i výši pohledávek, dlužno souditi, že účastníci rozvrhového řízení mohou odporovati přikázání pohledávky, co se týče její jsoucnosti, její výše, nebo jejího pořadí i z důvodů, kterých povinný při zřízení zástavního práva nebo později neuplatňoval, ať již, že jich uplatnění nechtěl nebo je uplatnění opomenul. I když tedy zápis exekučního zástavního práva pro pohledávky dovolací rekurentky v poznamenaném pořadí nabyt, ježto mu vlastníkem nemovitosti nebylo odporováno, formální právní moci, nebránilo to účastníkům rozvrhového řízení vznést odpor proti požadovanému pořadí pro pohledávky dovolací rekurentky v poznamenané posloupnosti z důvodu, že v tomto pořadí bylo zástavního práva nabyto neprávem. Aby exekuční soud, jakž mu náleží (§ 231 ex. ř.), o tomto odporu rozhodl, musil oprávněnost zápisu zástavního práva v požadovaném, to jest v poznamenaném pořadí zkoumati. Shledav — a to podle toho, co vpředu uvedeno, správně —, že zápis zástavního práva dovolací rekurentky v poznamenaném pořadí není po právu, právem pohledávky dovolací rekurentky v tomto pořadí nepřikázal (sb. n. s. čís. 4152).

Čís. 7942.

Smlouvy správce úpadkové podstaty při dalším vedení úpadcova obchodu jsou právními jednáními úpadcovými.

Věřitelé úpadkové podstaty, vyjmouc pohledávky za podstatou, které povstaly již před zahájením úpadku, nemohou vymáhati své nezapravené pohledávky z úpadcova jmění, jež jest vyhrazeno úpadkovým věřitelům, nýbrž jsou i po zrušení úpadku odkázáni na jmění, jež bylo vyhlášením úpadku odejmuto volnému nakládání úpadcovu a v první řadě mělo sloužiti k jich uspokojení, pokud bylo úpadci vydáno po zrušení úpadku.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1928, R I 259/28.)

Žalobu o zaplacení peněžité pohledávky procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále ve věci jednal a znovu rozhodl. Důvody: Napadený rozsudek zamítá žalobní prosbu, poněvadž jde o pohledávku, která vznikla z objednávky správce úpadkové podstaty v době, kdy žalovaná firma byla v úpadku, kteroužto pohledávku nelze podle § 60 konk. ř. uplatňovati po zrušení úpadku proti bývalému úpadci, nýbrž nutno ji uplatňovati proti podstatě. Již v tomto odůvodnění jest rozpor, poněvadž se rozsudek nezabývá otázkou, kde podstata ta vlastně je. Nesporné jest mezi stranami, že na jmění žalované firmy byl usnesením ze dne 15. prosince 1926 vyhlášen úpadek, že došlo k nucenému narovnání, že úpadek byl zrušen dne 16. září 1927. Správně zjišťuje napadený rozsudek, že se objednávka podle účtu stala správcem podstaty za trvání úpadku. Okolnost, že na dopisu ze dne 10. ledna 1927, jímž bylo zboží objednáno, jest vytištěna také firma žalované strany, nemá vzhledem k § 3 konk. ř. významu, který jí přikládá žalobkyně. Avšak přes to byla věc nesprávně posouzena. Třebaže otázka, kdo jest vlastním nositelem pohledávek za podstatou, může býti sporná (Rintelen, Handbuch 338), není to rozhodné pro tento spor. Tu padá na váhu, že žalovaná firma uzavřela s věřiteli nucené narovnání, že tedy podstatu sama převzala. Jest správné, že pohledávky za podstatou vznikají bez součinnosti úpadce v zájmu správy podstaty, tedy ve prospěch věřitelů, že musí býti zapraveny z podstaty, nikoli však úpadcem (pamětní spis § 60 konk. ř.). Avšak tím, že v § 60 konk. ř. jsou uvedeni toliko úpadkoví věřitelé, není ještě řečeno, že zrušením úpadku ztrácejí věřitelé úpadku veškerá práva pro své nároky. Úpadkoví věřitelé mohou požadovati po zrušení úpadku zaplacení svých pohledávek od úpadce beze všeho obmezení, věřitelé podstaty však jen, pokud podstata stačí (Bartsch-Pollak 354 až 355, Lehmann 381, n. s. čís. 6239). V souzeném případě bylo by lze vystačiti s ustanovením § 1409 obč. zák., neboť žalovaná strana převzala nuceným narovnáním podstatu, tedy jistý objekt majetkový, který však byl zatížen pohledávkami za podstatou. Následkem toho ručí tato podstata i za tyto dluhy. Poněvadž pak žalovaná firma jest nyní subjektem převzaté podstaty, ručí i ona do výše této podstaty za pohledávky za podstatou. Proto jest pasivní oprávnění její zásadně dáno. Podle svého právního názoru neobíral se však první soud

dalšími okolnostmi pro rozhodnutí sporu důležitými, proto nemá soud odvolací možnost přezkoumati napadený rozsudek ve věci samé.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Objednávka, o niž jde, stala se správcem úpadkové podstaty za trvání úpadku. Že smlouvy správce úpadkové podstaty při dalším vedení úpadcova obchodu jsou právními jednáními úpadcovými a že tudíž dlužníkem stává se úpadce a nikoli snad úpadková podstata nebo věřitelstvo, jimž se nedostává osobnosti v právním slova smyslu, vyslovil a blíže odůvodnil nejvyšší soud již v rozhodnutí sb. n. s. pod čís. 6239 (tak také Bartsch-Poilak a Lehmann v místech uvedených v napadeném usnesení a Bartsch-Pollak, Konkursní řád, vyd. z r. 1927, str. 331). Právem tudíž uznal odvolací soud, že rekurentka jest ke sporu pasivně oprávněna, a nemění na tom nic okolnost, že v takovémto případě stává se úpadce dlužníkem pouze do výše úpadkového jmění a že po skončení úpadku jest ručení jeho ohledně takovýchto dluhů obmezeno jen do výše částí podstaty mu vydaných. Opačný názor nelze vyvoditi z toho, že v § 60 úpadk. ř. nejsou věřitelé podstaty jmenováni, neboť, jak patrné z nadpisu tohoto a následujícího paragrafu, upravují se tam pouze práva úpadkových věřitelů po zrušení úpadku, kdežto úpadkový řád otázku pasivního podmětu pohledávek za podstatou zvlášť neřeší a práva věřitelů za podstatou, jichž pohledávky zpravidla dojdou zaplacení ze samé podstaty úplně, po zrušení úpadku zvlášť neupravuje. Ale úpadkový řád také nestanoví, že tato práva zrušením úpadku zanikají, pokud se týče, že dlužník po zrušení úpadku za tyto pohledávky neručí. Z ustanovení § 60 úpadk. ř. vyplývá jen tolik, že věřitelé podstaty, vyjmouc ovšem pohledávky za podstatou, které povstaly již před zahájením úpadku, a které v této příčině jsou naroveň postaveny pohledávkám úpadkových věřitelů (tak také Bartsch-Pollak a Lehman v místech shora uvedených) nemohou vymáhati své nezapravené pohledávky z úpadcova jmění, jež v tomto paragrafu jest vyhrazeno úpadkovým věřitelům, a že tudíž i po zrušení úpadku zůstanou odkázáni na jmění, jež prohlášením úpadku bylo odejmuto volnému úpadcovu nakládání a v první řadě mělo sloužiti k jejich uspokojení, pokud po zrušení úpadku bylo úpadci vydáno. Nedůvodnému rekursu nebylo proto vyhověno, aniž bylo třeba, obíratí se otázkou, zda vzhledem k tomu, že došlo k nucenému vyrovnání, mohlo by se vystačiti s ustanovením § 1409 obč. zák., pokud se týče s tvrzením, že žalobkyně poukazem na shora uvedené rozhodnutí nejvyššího soudu změnila žalobní důvod.

Čís. 7943.

Pozemková reforma.

Dohodl-li se přejímatel velkostatku s tím, jemuž dále prodal část velkostatku, v ten rozum, že bude otázka nároků úředníků upravena podle toho, jak rozhodne o nárocích Státní pozemkový úřad, jest pokládati